

F. t. beslutn. vedr. socialkulturelle initiativer m.m.

Beslutningsforslag B 144. Fremsat den 12. april 1988 af Carsten Andersen (SF), Agerschou (SF), Birthe Hansen (SF), Ejner Larsen (SF), Bjørn Poulsen (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om socialkulturelle initiativer og socialt projektarbejde

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag med henblik på at fremme fornyelse i socialpolitikken ved gennemførelse af følgende socialkulturelle initiativer:

1. Der skabes mulighed for at yde 50 pct. statsrefusion til særlige forebyggende rådgivnings- og vejledningsinitiativer.
2. I bistandsloven skabes mulighed for oprettelse af uformelle aktivitetssteder med 50 pct. statslig refusion for arbejdsløse, bistandshjælpsmodtagere og andre.
3. I bistandsloven skabes mulighed for etablering af projektarbejde med grupper af bistandshjælpsmodtagere eller personer/grupper, der er særligt truede i social henseende.

-LF7

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Forsøg inden for socialt arbejde har siden 1980 været en aktivitet i Socialstyrelsen med henblik på udvikling af nye metoder i socialt arbejde og som såkaldt bløde styringsmidler i forbindelse med decentralisering af socialpolitikken.

Der tales ligefrem om en forsøgsstrategi som styringsmiddel, som på linje og i samspil med øvrige styringsmidler og regeldannelser angiver nye veje og fornyelse i socialpolitikken.

Der er nu efter 8 år med forsøgsvirksomhed grund til at se på forsøg som en metode i socialt arbejde, der sikrer udvikling og fornyelse i socialpolitikken. Der er egentlig tale om projektarbejde, der skal have mere frie rammer og befries for stram centralistisk styring.

I en undersøgelse, som Finansudvalget har foranlediget, om en evaluering af Socialstyrelsens forsøgsmidler, påpeges det, at der er behov for større støtte til de enkelte projekter i form af faglig vejledning, men der tages samtidig afstand fra et bureaukratisk og langsommeligt bevillingssystem.

Socialistisk Folkepartis forslag bygger på de erfaringer, der er gjort ved de hidtidige forsøg, og på ønsket om decentralisering og selvforvaltning, som SF mener er vigtige elementer i socialpolitikken.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Til pkt. 1.

De nye veje i socialpolitikken er decentralisering og mobilisering af lokalmiljøet og styrkelse af det sociale netværk. Det kan ikke ske fra centrale rådhus eller minirådhus i lokalområderne. I Socialforskningsinstituttets socialreformundersøgelser er det påpeget, at de mindre socialforvaltninger har større mulighed for at løse sociale problemer på grund af deres kendskab til lokalsamfundets struktur og bæreevne i sociale netværk.

Igennem talrige forsøg er det påvist, at sociale forandringer i retning mod bedre social funktion sker sikrest på et tværfagligt grundlag. Derfor er det vig-

tigt, at kommunerne gennem statsrefusion tilskyndes til at oprette tværsektorale rådgivnings- og informationstilbud i lokalmiljøerne.

De særlige initiativer kan f.eks. være fremskudte rådgivnings- og informationscentre, som har til opgave at skabe aktiviteter og danne sociale netværk. De fremskudte centre bør fungere i gadeplan, og de skal ikke have kontrollerende funktioner. Et uadrettet informationsarbejde og opsøgende virksomhed skal være hovedaktiviteterne.

Det er vigtigt, at størrelsen af de fremskudte centre er omkring 8-10 ansatte. Det er i den offentlige forvaltningspraksis utraditionelt, men i den private servicesektor - f.eks. banker og sparekasser - fungerer små decentrale forvaltningsenheder udmærket selv med brede publikumsopgaver.

Staten afholder 50 pct. af udgifterne til sådanne initiativer. På længere sigt må socialforvaltningernes virksomhed i form af rådgivning og vejledning refunderes med 50 pct. af udgifterne. I et svar til Folketinget på spørgsmål S 352 har socialministeren tilkendegivet, at socialforvaltningernes rådgivning og vejledning er en ydelse, der ifølge bistandsloven kan påklages.

Til pkt. 2

For unge og ældre findes mange fritidstilbud eller omsorgscentre, men for voksne er der i dagtimerne ingen mulighed for offentlige tilbud om aktivitet. Det er selvfølgelig ud fra den betragtning, at det almindelige er, at voksne går på arbejde, og deres fritidsaktiviteter dækkes af de almindelige fritids-, sports- eller hobbytilbud.

Det stemmer ikke med de forhold, som storbyens arbejdsløse, førtidspensionister og bistandsklienter oplever. Der er et behov for aktivitetstilbud i større bysamfund, som kan modsvare ensomhed og overflødhedsfølelse. Sådanne aktivitetssteder skal være selvforvaltede enheder med et indhold af socialkulturelle udfordringer i lokalmiljøet.

Aktivitetsstedet må udfordres til at påtage sig opgaver, som giver lokalmiljøet indhold. Der er gjort

flere forsøg med aktiviteter for f.eks. arbejdsløse og bistandsklienter i form af boligaktiviteter, genbrugsforretninger, kulturelle aktiviteter. I f.eks. Gjellerup Planen ved Århus blev der skabt en aktiv beboergruppe gennem lokale aktivitetscentre.

Aktivitetsstederne skal drives som en gratis, anonym institution med 50 pct. statsrefusion.

Til pkt. 3

I indledningen er der gjort rede for behovet for anerkendelsen af den nye arbejdsmetode, som er af født af forsøgsarbejde – nemlig socialt projektarbejde. Der er ingen tvivl om, at forsøgsarbejde fortsat er et vigtigt led i udviklingen af socialt arbejde, men resultatet af forsøgene bør have mulighed for forankring i de sociale forvaltninger. Der er en række forsøg, som har vist, at der er behov for løsningsmodeller, hvor problemer for grupper af mennesker bliver taget op og løst i et projekt. Typisk er projektet af et par års varighed, men med skiftende personer, der deltager i projektet.

Socialt projektarbejde kan i dag kun gennemføres, hvis udgifterne til projektet konteres som bevilling på

hver enkelt deltagers (klients) sag. Lønningerne konteres oftest som administrationsomkostninger. Det gør oprettelsen af et socialt projekt til et bureaukratisk skoleridt og skræmmer mange idémagere og andre ildsjæle langt bort.

Udviklingen er i gang, hvorfor det er hårdt tiltrængt, at der ved oprettelsen af projekter lovgivningsmæssigt skabes mulighed for en smidigere arbejdsgang.

Det er nødvendigt, at projektarbejde også kan omfatte personer, som ikke direkte er bistandshjælpsmodtagere. Der er to grupper, som klart står i forgrunden. Den ene er børn og unge under 18 år eller unge, som nok er i arbejde, men som i deres fritid har behov for deltagelse i et særligt projekt, f.eks. i forbindelse med kriminalitetsforebyggelse eller narkobekæmpelse. Den anden gruppe er unge mødre – enlige eller samboende – som føler, at de har behov for støtte og udvikling gennem et projekt. Primært vil projektarbejdet nok rette sig mod bistandshjælpsmodtagere, men dets hovedsigte er en målrettet forebyggende indsats. Derfor er det vanskeligt, at opstille økonomiske beregninger for udgifter og besparelser.